

2021. gada jūnija valsts vienotā jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena teorētiskās daļas jautājumi* un praktiskās daļas uzdevumi (kāzusi)

** Teorētiskās daļas jautājumu veido trīs komponentes. Students ir aicināts sniegt atbildi uz katru jautājuma komponenti.*

I Krimināltiesības un kriminālprocesa tiesības

Teorētiskās daļas jautājumi

1. jautājums

Noziedzīga nodarījuma objektīvās pazīmes

- Noziedzīga nodarījuma objekta un priekšmeta jēdziens
- Noziedzīga nodarījuma objektīvās puses obligātās pazīmes materiāla un formāla sastāva noziedzīgajos nodarījumos
- Noziedzīga nodarījuma objektīvās puses fakultatīvās pazīmes

2. jautājums

Laupīšanas kā noziedzīga nodarījuma pret īpašumu izpratne

- Vardarbības pielietojuma nolūks laupīšanā
- Laupīšanas priekšmeta apmēra ietekme uz kvalifikāciju
- Laupīšanas, kas izraisījusi smagas sekas, norobežošana no slepkavības, kas saistīta ar laupīšanu

3. jautājums

Liecinošās personas kriminālprocesā

- Liecinošo personu procesuālie statusi
- Tiesības neliecināt
- Liecinošo personu atbildība par apzināti nepatiesu liecību sniegšanu

Uzdevums (kāzuss)

2021. gada 15. februārī Dambis, dodoties pie savas paziņas Ripas, ievēroja no ceļa nostāk novietotu automašīnu un, ielūkojoties tās salonā, uz automašīnas aizmugurējā sēdekļa pamanīja Bomiņam piederošo portatīvo datoru un naudas maku, ko nolēma nolaupt. Lai iekļūtu automašīnas salonā, Dambis paņēma turpat uz zemes esošo akmeni, ar kuru izsita automašīnas

loga stiklu 330 *euro* vērtībā, saplēšot to sīkās lauskās. Pēc tam Dambis, iesniedzās automašīnas salonā un paņēma Bomiņam piederošo portatīvo datoru 1400 *euro* vērtībā un no naudas maka izņēma skaidru naudu 320 *euro* apmērā un AS “Citadele banka” norēķinu karti (maksāšanas līdzekli) ar uz lapiņas uzrakstīto PIN kodu. Norēķinu karti Dambis izmantoja tūlīt pēc nozagšanas, ievietojot to bankomātā un trīs piegājienos plkst. 20.15, 20.43, 21.12 noņemot kopsummā skaidru naudu 1650 *euro* apmērā.

Pēc Bomiņa zvana notikuma vietā ieradās Valsts policijas vecākais inspektors, kurš uzsāka kriminālprocesu, veica notikuma vietas apskati, nofotografējot automašīnu, izņemot akmeni un dažas logu stikla lauskas, uz vienas no kurām varēja redzēt asinīm līdzīgas pēdas, lai to vēlāk varētu nodot ekspertiem. 16. februārī procesa virzītājs nopratināja Bomiņu kā cietušo, bet Bomiņa iesniegto pieteikumu par kaitējuma kompensāciju izmeklētājs atteicās pieņemt, jo par kompensācijas pieteikumu varēšot runāt, kad noskaidros aizdomās turēto. Izmeklēšanas gaitā, iegūstot videokameru ierakstus, tika noskaidrots, ka naudu bankomātos izņēmis Dambis, kuru Bomiņš atpazīna kā kaimiņa Ripas biežu viesi. Pēc aizturēšanas Dambis liecināja, ka norēķinu karti esot atradis uz ielas, bet noliedza, ka būtu aizticis mašīnu. Atbrīvojot Dambi no aizturēšanas, viņam tika noteikts drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā. Jau 10. martā izmeklētājs pieņēma lēmumu par Dambja atzīšanu par aizdomās turēto. Pratināšanā, ievērojot uzrādītos pierādījumus, Dambis visā atzinās un solījās visas sekas novērst. Pēc pāris dienām Dambis ieradās pie izmeklētāja, iesniedza viņa un Bomiņa parakstītu izlīgumu, kurā Dambis apsoliņās segt nodarīto kaitējumu divu mēnešu laikā. Savukārt Bomiņš apliecināja, ka viņam nav nekādu pretenziju pret Dambi, un lūdza kriminālprocesu izbeigt. Izmeklētājs, izvērtējot nodarījuma sekas un izlīgumu, un pamatojoties uz KPL 379. panta pirmās daļas 2. punktu, pieņēma lēmumu izbeigt kriminālprocesu. Par to viņš nosūtīja informāciju prokuroram, Bomiņam un Dambim, pēdējiem arī norādot, ka lēmums par procesa izbeigšanu uz izlīguma pamata nav pārsūdzams.

1. Kā kvalificējams Dambja nodarījums? Atbildi pamatojiet.
2. Vai Dambja nodarījums satur noziedzīgu nodarījumu ideālās kopības pazīmes?
3. Vai, kvalificējot Dambja nodarījumu kāzusā norādītais mantiskais zaudējums – 330 *euro*, 1400 *euro*, 320 *euro* un 1650 *euro*, ir summējams? Atbildi īsi pamatojiet.
4. Vai Dambja nodarījums satur ilgstoša noziedzīga nodarījuma pazīmes?
5. Kādas intereses (noziedzīga nodarījuma tiešais objekts) tiek apdraudētas, Dambim nolaupot AS “Citadele banka” norēķinu karti?
6. Kādas procesuālās kļūdas pieļautas aprakstītajās procesuālajās darbībās?
7. Kā jārikojas prokuroram, saņemot informāciju par konkrētā kriminālprocesa izbeigšanu?

8. Kā varētu tikt turpināts un pabeigts pirmstiesas kriminālprocess, ja process nebūtu izbeigts?

9. Vai Bomiņš var pārsūdzēt izmeklētāja atteikumu pieņemt kaitējuma kompensācijas pieteikumu? Ja var, tad kādā termiņā un kam?

10. Kā varētu klasificēt iespējamo pierādījumu – “videokameru ieraksti” atbilstoši kriminālprocesa tiesību teorijai?

II Civiltiesības, civilprocesa tiesības un komerciesības

Teorētiskās daļas jautājumi

1. jautājums

Servitūti:

- Nosauciet un raksturojiet Civillikumā reglamentētos lauku servitūtu veidus
- Nosauciet un raksturojiet servitūta nodibināšanas pamatus
- Nosauciet un raksturojiet servitūtu izbeigšanas pamatus

2. jautājums

Civiltiesisko strīdu pakļautība un piekritība

- Lietu pakļautības un piekritības jēdziens
- Lietu pakļautības un piekritības nozīme
- Lietu pakļautības un piekritības neievērošanas sekas

3. jautājums

Komandītsabiedrība

- Izsmelīgi, bet lakoniski izskaidrojiet komandītsabiedrības jēdzienu
- Izsmelīgi, bet lakoniski raksturojiet komandītsabiedrības lietvedību
- Izsmelīgi, bet lakoniski raksturojiet komandītsabiedrības tiesībspēju un pārstāvību

Uzdevums (kāzuss)

SIA “Papiro” komercdarbība saistīta ar papīra vairumtirdzniecību, piegādājot biroja papīru dažādiem klientiem. Viens no SIA “Papiro” klientiem bija individuālais komersants Pauls Gudrītis. SIA “Papiro” 2020.gada 26.janvārī noslēdza līgumu ar Paulu uz nenoteiktu termiņu par biroja papīra piegādi, kura ietvaros Pauls varēja veikt pasūtījumus par biroja papīra piegādi atkarībā no vajadzības. Līgums paredzēja, ka piegādes maksa jāsamaksā desmit dienu laikā no

piegādes dienas, un noteica līgumsodu 1 % dienā par katru piegādes maksas samaksas kavējuma dienu.

Pauls 2021.gada 26.janvārī izsniedza parasto komercpilnvaru savam darbiniekam - biroja sekretāram - Ulpiānam Domīcijam pārstāvēt Paulu saistībā ar pasūtījumu veikšanu SIA "Papiro" atbilstoši 2020.gada 26.janvāra līgumam. Pilnvarā bija norādīts, ka tā izsniegta uz vienu mēnesi. 2021.gada februāra beigās Paulam bija steidzami jānododas ārvalstu komandējumā, kura laikā viņš pazaudēja telefonu un nebija sasniedzams. Paula komandējuma laikā viņa birojam steigšus radās nepieciešamība pasūtīt biroja papīru. Tā kā nebija iespējams sazināties ar Paulu, Ulpiāns 2021.gada 28.februārī izteica Paula vārdā pasūtījumu SIA "Papiro" par biroja papīra iegādi 100 biroja papīra paku apmērā. SIA "Papiro" tajā pašā dienā atsūtīja uz Paula biroju rēķinu par 100 biroja papīra paku iegādi par kopējo cenu 500 eiro. Nākamajā dienā SIA "Papiro" piegādāja papīru uz Paula biroju, kurā papīru pieņēma Ulpiāns.

Atgriežoties no komandējuma 2021.gada 05.martā un uzzinot par veikto pasūtījumu, Pauls kategoriski atteicās apmaksāt SIA "Papiro" izsniegto rēķinu, jo uzskatīja, ka papīra cena ir neadekvāti augsta. Pauls nekavējoties 2021.gada 05.martā sazinājās ar SIA "Papiro" vienīgo valdes locekli Celsu un viņam nīgri paziņoja, ka "lai savāc savu papīru, jo tik dārgi neviens papīru nepērk". Pauls arī piebilda, ka "pasūtījums nav spēkā, jo Ulpiāns nebija pilnvarots šāda pasūtījuma veikšanai un viņam izsniegtā komercpilnvara nemaz nebija reģistrēta komercreģistrā". Uz to Celss atbildēja, ka saņēma pasūtījumu no Paula biroja darbinieka Ulpiāna, kurš arī vēlāk pieņēma piegādāto papīru. Kaut SIA "Papiro" darbinieki, kuri nogādāja papīru uz Paula biroju, nepieprasīja Ulpiānam pilnvaru, taču bija pilnīgi pārliecināti, ka Ulpiāns var pieņemt papīru, jo stādījās priekšā kā biroja administrators. Celss piebilda, ka ir studējis tieslietas dažus semestrus vienā no Latvijas augstskolām - viņš no studijām atceras, ka likums nosaka pilnvarojuma esamību komersanta nolīgtajiem darbiniekiem pārstāvēt komersantu savā darba vietā veicamo ikdienas darbību ietvaros. Pauls vien norūca, ka "neko par izdarīto pasūtījumu nezina un rēķinu nemaksās", un pārtrauca telefonsarunu.

Nākamajā dienā 2021.gada 06.martā Paula birojā notika ugunsgrēks īssavienojuma dēļ, kā rezultātā viss SIA "Papiro" piegādātais papīrs sadega.

SIA "Papiro" 2021.gada 11.maijā cēla prasību pret Paulu un Ulpiānu, prasot samaksāt rēķina summu 500 eiro apmērā un līgumsodu par diviem kavējuma mēnešiem 300 eiro apmērā.

Jautājumi:

- 1) vai SIA "Papiro" prasījums ir pamatots? Risinājumā nepieciešams izmantot prasījuma metodi, rūpīgi analizējot kāzusa apstākļus un pušu argumentus;
- 2) kāds ir prasības priekšmets un prasījums? Atbildi pamatot;

3) norādiet katras strīda puses rīcībā esošos pierādījumus, vadoties no kāzusā norādītajiem apstākļiem, izvērtējiet to pieļaujamību un attiecināmību.

Risinājumā katram identificētajam prasījumam nepieciešams izmantot prasījuma metodi. Risinājumā rūpīgi jāanalizē kāzusa apstākļi un izteiktie argumenti. Risinājumā jāizmanto atbilstoša juridiskā terminoloģija, pat ja kāzusa tekstā (iespējams apzināti!) izmantota neatbilstoša terminoloģija (izņemot gadījumu, ja risinājumā tiek citēts kāzusa teksts).

III Konstitucionālās tiesības, administratīvās tiesības un administratīvā procesa tiesības

Teorētiskā daļa

1. jautājums

Latvijas Republikas Satversme

- Nosauciet bez Satversmes vismaz trīs konstitucionāla ranga aktus, pieņemšanas gadu un institūciju
- Norādiet kārtību, kādā ir grozāma Latvijas Republikas Satversme, t.sk., izskaidrojiet, vai Satversmē ir negrozāmi panti?
- Raksturojiet Satversmes darbības atjaunošanu un aprakstiet Satversmē atspoguļoto nepārtrauktības doktrīnas nozīmi

2. jautājums

Iesniegumu iesniegšana un informācijas atklātība valsts pārvaldē

- Izskaidrojiet, kā nošķirt Administratīvā procesa likuma un Iesniegumu likuma kārtībā izskatāmos iesniegumus!
- Nosauciet vismaz četrus Informācijas atklātības likumā minētos ierobežotas pieejamības informācijas veidus!
- Vai privātpersona ir tiesīga prasīt, lai iestāde tai izsniedz ierobežotas pieejamības informāciju? Pamatojiet atbildi!

3. jautājums

Administratīvā akta apstrīdēšana.

- Administratīvā akta apstrīdēšanas institūta uzdevumi jeb funkcijas
- Administratīvā akta apstrīdēšanas kārtība
- Aizliegums pasliktināt personas tiesisko stāvokli apstrīdēšanas procesā

Uzdevums (kāzuss)

Sabiedrības integrācijas fonds izsludināja konkursu „Atbalsts medijiem Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku mazināšanai”. Lietuvā reģistrēts komersants “Multi3”, kuram piederošais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis raidīja Latvijā, iesniedza pieteikumu konkursā finansējuma saņemšanai.

Ar Sabiedrības integrācijas fonda padomes lēmumu Nr.9 Lietuvā reģistrētā komersanta “Multi3” pieteikums tika noraidīts. Lēmumā norādīts, ka pieteikums neatbilst ar fonda padomes apstiprinātā konkursa nolikuma 2.punktam, saskaņā ar kuru uz programmas atbalstu var pretendēt tikai Latvijā reģistrētas juridiskas personas. Lēmums 2021.gada 12.aprīlī tika nosūtīts uz pieteikumā norādīto elektroniskā pasta adresi. Lēmumā bija iekļautas visas administratīvā akta sastāvdaļas.

1. Vai Sabiedrības integrācijas fonda padomes apstiprinātais konkursa nolikums ir administratīvs akts! Pamatojiet atbildi!

2. Ja Sabiedrības integrācijas fonda padomes lēmums Nr.9 ir pamatots tikai ar neatbilstību konkursa nolikumam, vai ir pārkāpts likuma atrunas princips? Pamatojiet atbildi!

3. Vai Sabiedrības integrācijas fonds varētu piemērot Lietuvā reģistrētajam komersantam “Multi3” Administratīvā procesa likuma 370. pantā piemēroto piespiedu naudu kā administratīvā akta piespiedu izpildes līdzekli? Pamatojiet atbildi!

4. Vai Lietuvā reģistrētais komersants “Multi3” varētu apstrīdēt Sabiedrības integrācijas fonda padomes lēmumu Nr.9? Ja varētu, tad kur? Pamatojiet atbildi!

5. Lietuvā reģistrētais komersants “Multi3” vēlējas vērsties tiesā par Sabiedrības integrācijas fonda padomes lēmumu Nr.9. Ja minētais komersants vēl pirms pieteikuma iesniegšanas tiesai gribētu lūgt pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu, kāda pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu viņš teorētiski varētu prasīt? Pamatojiet atbildi!

6. Ja Lietuvā reģistrētais komersants “Multi3” vērstos tiesā par Sabiedrības integrācijas fonda padomes lēmumu Nr.9, kas būtu atbildētājs šajā lietā? Pamatojiet atbildi!

7. Norādiet pēdējo datumu, kad Lietuvā reģistrētais komersants “Multi3” var vērsties tiesā par Sabiedrības integrācijas fonda padomes lēmumu Nr.9!

8. Ja Lietuvā reģistrētais komersants “Multi3” vērstos tiesā par Sabiedrības integrācijas fonda padomes lēmumu Nr.9, vai tam būtu jāprasa šī lēmuma atcelšana? Pamatojiet atbildi!

9. Vai Administratīvā rajona tiesa varētu vērsties šajā tiesā un prasīt, lai tā konstatē Sabiedrības integrācijas fonda padomes apstiprinātā konkursa nolikuma 2.punkta diskriminējošo raksturu: a) Satversmes tiesā; b) Eiropas Savienības tiesā? Pamatojiet atbildi!

IV Starptautiskās un Eiropas Savienības tiesības

Teorētiskās daļas jautājumi

1. jautājums

Briseles I bis Regula (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās)

- tvērums
- izņēmuma jurisdikcija
- vienošanās par jurisdikciju

2. jautājums

Eiropas Cilvēktiesību tiesas jurisdikcija

- Pamats
- Priekšnoteikumi
- Pieteicēju loks

3. jautājums

Eiropas Savienības direktīvu piemērojamība dalībvalstu tiesās:

- direktīvas jēdziens
- direktīvas tiešā iedarbība
- direktīvas netiešā iedarbība

Uzdevums (kāzuss)

Anna Laulinena ir Eiropas Savienības (ES) dalībvalsts Līvijas pilsoņe, kura vairāk nekā 10 gadus dzīvo un kā žurnāliste strādā citā ES dalībvalstī Sāmijā. Tur 2018. gadā intervijas laikā viņa iepazinās ar Elizabeti Kurkumanori, profesionālu vieglatlēti un pasaulē pazīstamu seksuālo minoritāšu tiesību aizstāvi, kura tikko bija uzvarējusi Sāmijas gadskārtējo maratonu. Elizabete Kurkumanori joprojām ir Āfrikas vidienes valsts Burundijas pilsoņe, taču savu uzskatu dēļ ir to pametusi 2015. gadā un kopš tā laika ir uzturējusies lielākoties Sāmijā.

Tā kā Sāmijā viendzimuma laulības ir atļautas kopš 2010. gada, abas dāmas 2020. gada septembrī tur salaulājās. Pēc laulībām abas sievietes pārcēlās uz dzīvi Līvijā - Laulinenu dzimtas lauku mājās. Taču Līvijā gan viendzimuma laulības, gan viendzimuma partnerattiecību reģistrēšana ir aizliegtas valsts konstitūcijā. Tādēļ, kad Kurkumanori kundze iesniedza pieteikumu par uzturēšanās atļaujas iegūšanu Līvijā, tās Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde,

pamatojoties uz Līvijas Imigrācijas likumu un Līvijas Konstitūciju, pieņēma lēmumu atteikt uzturēšanās atļaujas piešķiršanu. Kurkumanori kundze nelabvēlīgo lēmumu pārsūdzēja pirmās instances administratīvajā tiesā, norādot, ka viņa ir ES pilsoņe laulātā un vienlaikus arī uzsverot, ka šādā situācijā tiesai obligāti būtu jāvērsas ES Tiesā prejudiciālā nolēmuma saņemšanai.

Paralēli administratīvajai tiesvedībai par uzturēšanās atļauju abas dāmas nolēma cīnīties arī par citu viendzimuma pāru tiesību aizsardzību Līvijā un organizēt piketu pie Līvijas parlamenta. Viņas vērsās Līvijas galvaspilsētas pašvaldībā, piesakot piketu, kurā piedalītos divas personas, kuras četru metru attālumā viena no otras ar epidemioloģiskās drošības prasībām atbilstoši uzvilktām sejas maskām, klusējot stāvētu un turētu rokās plakātus. Tomēr pašvaldība atteicās saskaņot piketu, norādot, ka Līvijā dēļ COVID-19 pandēmijas ir spēkā likums „Par ārkārtas stāvokli” un jebkuras sapulces gājieni vai piketi esot aizliegti. Dāmas uzskata, ka aizliegums rīkot piketu pārkāpj viņu tiesības, kas paredzētas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā un Līvijas Konstitūcijā, kuras pamattiesību daļa ir pilnībā identiska Latvijas Republikas Satversmei. Par abu šo dokumentu pārkāpumiem viņas plāno nekavējoties vērsties gan administratīvajā tiesā, gan Eiropas Cilvēktiesību tiesā.

Ar to dāmu likstas nebeidzās. Piketa vajadzībām viņu Līvijā dibinātā nevalstiskā organizācija “Laulkurku” pasūtīja sejas maskas ar attiecīgiem izšuvumiem no sabiedrības “Korro”, kas reģistrēta citā ES valstī Agedā. Tomēr maskas Līvijā netika piegādātas, lai gan “Laulkurku” veica 100% priekšapmaksu.

Sniedziet atbildes uz sekojošajiem jautājumiem:

1. Vai ES tiesības paredz Kurkumanori kundzes tiesības šādā situācijā iegūt uzturēšanās atļauju Līvijā?
2. Vai šādā situācijā, ņemot vērā pieteicēju lūgumu, Līvijas pirmās instances administratīvajai tiesai ir tiesības un/vai pienākums vērsties pie ES Tiesas pēc prejudiciālā nolēmuma?
3. Kādos gadījumos šādās lietās pieteicējs varētu pārsūdzēt kādu no Līvijas tiesu spriedumiem ES Tiesā un/vai ES Vispārējā tiesā?
4. Vai nesaskaņojot piketu, pašvaldība ir veikusi Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas pārkāpumu?
5. Vai Anna Laulinena un Elizabete Kurkumanori šobrīd var vērsties Eiropas Cilvēktiesību tiesā?
6. Kurā tiesā/tiesās “Laulkurku” var celt prasību par zaudējumu piedziņu pret “Korro”?
7. Kādas tiesības jāpiemēro “Laulkurku” un “Korro” strīdam pēc būtības?

V Tiesību teorija, tiesību filozofija un Latvijas tiesību vēsture

Teorētiskās daļas jautājumi

1. jautājums

Tiesību avotu sistēma Latvijā. Būtiska nozīme pareizā tiesību normu piemērošanā ir zināšanām par atbilstošo valdošo izpratni par tiesību avotiem konkrētajā tiesību sistēmā. Transformējoties tiesību sistēmai un tiesību izpratnei, Latvijā ir attīstījusies arī tiesību avotu struktūras doktrīna. Koncentrēti izklāstiet tiesību avotu izpratnes būtiskākos elementus:

- tiesību avotu iedalījums (tiesību avotu sistēma) Latvijā;
- tiesību avotu iedalījumu atšķirības, vadoties pēc vispārsaistošā spēka kritērija, no iedalījuma, kāds klasiski tiek izmantots kontinentālās Eiropas tiesību saimes valstīs;
- tiesiskās domas izmaiņas par tiesību avotu iedalījumu pēdējo 10 gadu laikā Latvijā.

2. jautājums

Koncentrēti izklāstiet (īsumā raksturojiet) Imanuela Kanta izprati par republikānisku satversmi:

- kāds ir republikāniskas satversmes mērķis;
- zinot, ka republika ir tiesiska valsts, vai cieņa pret likumu un cieņa pret personu ir savienojami jēdzieni (atbilde jāpamato);
- kādi ir republikāniskas satversmes pamata nosacījumi?

3. jautājums

Latvijas valsts tika proklamēta (izsludināta) 1918. gada 18. novembrī. Latvijas Republikas Satversme tika pieņemta 1922. gada 15. februārī. Latvijas tiesību doktrīnā tiek atzīts, ka starp šiem notikumiem spēkā bija tā dēvētās pagaidu satversmes.

- kuri tiesību akti veidoja “Pirmo pagaidu satversmi” un kuri tiesību akti veidoja “Otro pagaidu satversmi”;
- kādus divus vitāli svarīgus likumus atbilstoši “Otrajai pagaidu satversmei” Satversmes sapulcei bija jāizstrādā un jāizdod;
- vai Latvijas Republikas Satversmes pamatnorma atšķiras no “Pirmās pagaidu satversmes” pamatnormas un/vai “Otrās pagaidu satversmes” pamatnormas (atbilde jāpamato)?

Uzdevums (kāzuss)

Nemot vērā Covid-19 pandēmijas izplatību un ar to saistītos epidemioloģiskās drošības apsvērumus, Saeimas prezidijs pieņēma lēmumu Saeimas sēdes rudens sesiju noturēt attālināti, izmantojot tam speciāli piemēroto e-Saeimas platformu. Savu lēmumu Saeimas prezidijs pamatoja ar saņemtajiem konstitucionālo tiesību lietpratēju atzinumiem un Satversmes komentāros ietvertu skaidrojumu, kas ļaujot izmantot Satversmes 15. pantā paredzēto iespēju ārkārtējos apstākļos sanākt uz Saeimas sēdēm attālināti.

Rudens sesijā visas Saeimas sēdes notika attālināti, izmantojot e-Saeimas platformu. Pēc rudens sesijas slēgšanas žurnālisti uzzināja, ka Saeimas deputāts Uldis Dadzis rudens sesijā nav piedalījies nevienā Saeimas sēdē un Saeimas prezidijs visus šos Saeimas sēžu kavējumus atzinis par neattaisnotiem.

Atbildot uz žurnālistu jautājumiem, Uldis Dadzis uzsvēra, ka viņš uzskata e-Saeimas platformu par antikonstitucionālu, jo tādu neparedzot ne Satversme, ne Saeimas kārtības rullis. Tieši pretēji – Saeimas kārtības ruļļa normas paredz Saeimas deputāta tiesības runāt no tribīnes, veikt starpsaucienus, kā arī tiesības strādāt Saeimas sēdē tikai klātienē, atrodoties vienā telpā ar citiem tautas priekšstāvjiem. Uldis Dadzis principiāli pildot doto Saeimas deputāta svinīgo solījumu ievērot Latvijas Satversmi un likumus. Kamēr netikšot veikti attiecīgi grozījumi, viņš nevarot piedalīties e-Saeimas darbā, jo tā neesot likumīga. Uz jautājumu par to, ka e-Saeimu par pieļaujamu atzinusi Satversmes tiesa, Uldis Dadzis atkārtoti vērsa uzmanību uz Saeimas deputāta svinīgā solījuma tekstu, kur neesot teikts, ka Saeimas deputātam jāievēro Satversmes tiesas lemtais.

Reaģējot uz izskanējušo informāciju un pamatojoties uz Saeimas kārtības ruļļa 18.panta otrās daļas 4.punktu, Saeimas Mandātu, iesniegumu un ētikas komisija ar balsu vairākumu nolēma rosināt Saeimu izslēgt Uldi Dadzi no Saeimas sastāva, jo rudens sesijā viņš neesot apmeklējis nevienu Saeimas sēdi un nevienas sēdes kavējumu Saeimas prezidijs neesot attaisnojis.

Komisijas sēdē Uldis Dadzis iesniedza konstitucionālo tiesību lietpratēja Daiņa Gunvalža sagatavotu atzinumu, kurā bija norādīts, ka Saeimas kārtības rullis esot iekšējs normatīvs akts, kas pieņemts Saeimas darba organizācijai un saimniecības lietu kārtošanai, un tas nevarot būt tiesisks pamats Saeimas deputāta izslēgšanai no Saeimas sastāva. Tāpat Ulda Dadža izslēgšana no Saeimas sastāva būtu prettiesisks viņa Satversmes 101.pantā ietvertu pamattiesību pārkāpums. Saeimas deputāts kā tautas priekšstāvis savas pilnvaras iegūstot vēlēšanās uz Satversmes pamata vēlēšanu ceļā un tikai Satversme varot paredzēt tiesisko pamatu Saeimas deputāta izslēgšanai no Saeimas sastāva.

Tāpat komisijas sēdē Uldis Dadzis uzsvēra, ka tikai ar koalīcijas deputātu balsu vairākumu pieņemtais lēmums esot politiska izrēķināšanās ar viņu kā aktīvu opozīcijas deputātu, kurš norādījis uz koalīcijas antikonstitucionālo darbību, un nelikumību piesegšana. Viņš arī uzsvēra, ka īsteno visas tās Saeimas deputāta pilnvaras, arī attālināti strādājot Saeimas komisiju sēdēs, kuras nav saistītas ar klaju Satversmes un likuma pārkāpumu. Savukārt Saeimas sēdēs e-Saeimas platformās viņš nepiedalās savas politiskās pārliecības un tiesiskās apziņas dēļ, uz ko jau bija norādījis Saeimas prezidijam par kavējuma iemesliem, bet ko Saeimas prezidijs ignorējis, neattaisnojot viņa kavējumus.

Lūdzu sniegt argumentētas un pamatotas atbildes uz jautājumiem:

1. Norādiet lietas pamatjautājuma atrisinājuma pamatā esošās tiesību normas struktūru!
2. Norādiet lietas pamatjautājuma atrisināšanai izmantojamās juridiskās metodes! Kurai juridiskajai metodei ir izšķirošā nozīme lietas atrisināšanā?
3. Norādiet trīs tiesību avotus, kuros varētu balstīties konstitucionālo tiesību lietpratēja Daiņa Gunvalža viedoklis, ka Saeimas lēmums par Ulda Dadža izslēgšanu no Saeimas sastāva ierobežo viņa Satversmē ietvertās pamattiesības un būtu vērtējams atbilstoši pamattiesību ierobežojuma izvērtēšanas metodoloģijai?
4. Vai pamatots konstitucionālo tiesību lietpratēja Daiņa Gunvalža viedoklis, ka Saeimas kārtības rullis uzskatāms par iekšēju normatīvo aktu, ar kuru nevar pamatot Saeimas deputātam nelabvēlīgu lēmumu?
5. Kāda tiesību izpratne ir raksturīga Saeimas deputātam Uldim Dadzim?
6. Nosauciet un sakārtojiet šīs lietas pamatjautājuma atrisināšanā izmantojamās tiesību avotus shēmā pēc vispārsaistošā spēka kritērija un pēc piederības pie kontinentālās Eiropas tiesību saimes kritērija!
7. Raksturojiet Satversmes 15. panta komentāru kā tiesību avotu! Vai un kā to iespējams izmantot tiesību normu piemērošanā?
8. Kādi vispārējie tiesību principi ir jāņem vērā lietas izskatīšanā, no kā tie atvasināti un kā tie ietekmē lietas rezultātu?
9. Vai un kāpēc Saeimas deputātam ir saistoši Satversmes tiesas spriedumi un tajos ietvertā tiesību normu interpretācija?
10. Vai un kāpēc Saeimas lēmums par Saeimas deputāta Ulda Dadža izslēgšanu no Saeimas sastāva būtu pakļauts tiesas kontrolei?